

БЮЛЕТЕНЬ

Інституту Розвитку Аграрних Ринків

Випуск №28 (17)
(15 жовтня 2010)

- 1. ЗАКОНОДАВСТВО: НОВІ НАДХОДЖЕННЯ стор. 2*
- 2. ПРОЕКТИ АКТИВ ЗАКОНОДАВСТВА стор. 4*
- 3. ПОДІЇ, ФАКТИ стор. 6*
- 4. ПОДІЇ IPAR стор. 12*
- 5. КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА стор. 13*

15 ЖОВТНЯ – МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ СІЛЬСКИХ ЖІНОК

IPAR вітає усіх селянок – прекрасних, роботящих, чарівних берегинь української душі, а також наших партнерів - Спільку сільських жінок України зі святом!

Бюлетень IPAR розсилається раз на місяць електронною поштою. Якщо ви бажаєте підписатися для отримання Бюлетеню – надсилайте вашу контактну інформацію. Чекаємо на ваші відгуки.

Контакти:

вул. Михайлівська 24 б, офіс 81, 83 , м. Київ, Україна 01001
Тел. : +38 044 4907078, Факс: +38 044 2788414, E-mail: AKhvalinska@amdi.org.ua
www.amdi.org.ua

Директор IPAR, академік УАН - В.С. Андрієвський

Випуск підготувала
Анна Хвалінська, фахівець з питань зв'язків з громадськістю IPAR

1. ЗАКОНОДАВСТВО:НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 12 жовтня 2010 р. № 1960-р

«Про виділення в 2010 році коштів Стабілізаційного фонду для надання державної фінансової підтримки створенню оптових ринків сільськогосподарської продукції»

1. Виділити Міністерству аграрної політики за рахунок коштів Стабілізаційного фонду за напрямом, передбаченим пунктом 1 частини першої статті 74 Закону України “Про Державний бюджет України на 2010 рік”, на безповоротній основі 50 000 тис. гривень для надання державної фінансової підтримки створенню оптових ринків сільськогосподарської продукції.

Зазначені кошти використовуються згідно з Порядком використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду для надання державної фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2010 р. № 893 (Офіційний вісник України, 2010 р., № 74, ст. 2636).

2. Міністерству фінансів внести зміни до розпису державного бюджету, визначивши джерелом покриття витрат, зазначених у пункті 1 цього розпорядження, кошти, що надходять від цільового розміщення державних цінних паперів.

<http://www.kmu.gov.ua>

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 12 жовтня 2010 р. № 1959-р

«Про виділення в 2010 році коштів Стабілізаційного фонду для здійснення заходів з охорони та підвищення родючості ґрунтів»

1. Виділити Міністерству аграрної політики за рахунок коштів Стабілізаційного фонду за напрямом, передбаченим пунктом 1 частини першої статті 74 Закону України “Про Державний бюджет України на 2010 рік”, на безповоротній основі 5 000 тис. гривень для здійснення заходів з охорони та підвищення родючості ґрунтів.

Зазначені кошти використовуються згідно з Порядком використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду, виділених для здійснення заходів з охорони та підвищення родючості ґрунтів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 вересня 2010 р. № 892 (Офіційний вісник України, 2010 р., № 74, ст. 2635).

2. Міністерству фінансів внести зміни до розпису державного бюджету, визначивши джерелом покриття витрат, зазначених у пункті 1 цього розпорядження, кошти, що надходять від цільового розміщення державних цінних паперів.

<http://www.kmu.gov.ua>

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ**

від 12 жовтня 2010 р. № 1952-р

«Про затвердження складу ревізійної комісії ВАТ «Національна акціонерна компанія «Украгролізинг»

Затвердити склад ревізійної комісії ВАТ «Національна акціонерна компанія «Украгролізинг», що додається.

СКЛАД
ревізійної комісії ВАТ «Національна акціонерна компанія «Украгролізинг»

ВЕДМІДЬ
Ігор Анатолійович

— головний спеціаліст Управління аграрної політики та земельних відносин Секретаріату Кабінету Міністрів України

ГРИНЬКО
Павло Васильович

— заступник директора департаменту інженерно-технічного розвитку та ресурсного забезпечення Мінагрополітики

МОРОЗОВА
Зінаїда Василівна

— начальник відділу інспектування цільових фондів та державних підприємств департаменту контролю в агропромисловому комплексі, сфері використання надр та екології Головкинського державного університету

<http://www.kmu.gov.ua>

2. ПРОЕКТИ АКТІВ ЗАКОНОДАВСТВА

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ

04.10.2010

Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України «Про обіг земель сільськогосподарського призначення»

На виконання підпунктом «в» пункту 4 Прикінцевих положень Земельного кодексу України, про необхідність розробки та прийняття законодавчого акту з питань регулювання ринку земель, а також доручення Кабінету Міністрів України від 08.07.2010 р. № 40665/1/1-10 щодо розробки проекту Національної доктрини розвитку та реформування агропромислового комплексу України Міністерство аграрної політики розробило проект Закону України «Про обіг земель сільськогосподарського призначення».

З метою отримання зауважень та пропозицій від зацікавлених фізичних та юридичних осіб на протязі місяця зазначений проект розміщено на сайті Мінагрополітики України 4 жовтня 2010 року www.minagro.gov.ua Мінагрополітики, Департамент розвитку сільських територій, вул. Хрещатик, 24, м. Київ, Україна, 01001.

Основним завданням законопроекту є визначення правових засад обігу земельних ділянок, тобто обігу, який базується на основі співвідношення пропозиції та попиту на земельні ділянки з урахуванням інтересів держави у збереженні та охороні земель – основного національного багатства, що перебуває під особливою охороною держави.

Даний проект Закону розроблений відповідно до положень Земельного кодексу України, Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України з метою реалізації норм статті 14 Конституції України.

Підпунктом «в» пункту 4 Прикінцевих положень Земельного кодексу України, який містить перелік законів з питань регулювання земельних відносин, передбачена необхідність розробки прийняття законодавчого акта з питань регулювання ринку земель, що є однією із головних умов для зняття мораторію на продаж земельних ділянок сільськогосподарського призначення.

Водночас, врегулювання обігу земель сільськогосподарського призначення вбачається доцільним здійснити шляхом прийняття окремого законодавчого акта, у якому більш повно та деталізовано будуть врегульовані питання поступового розвитку ринку сільськогосподарських земель та захисту громадян, які проживають у сільській місцевості, під суцільним наглядом держави в особі уповноважених органів. При чому, враховуючи відсутність на даний час офіційного врегульованого обігу земель сільськогосподарського призначення, пропонується здійснювати зняття мораторію на продаж земельних ділянок сільськогосподарського призначення після прийняття Закону України «Про державний земельний кадастр» та повної реалізації норм запропонованого Закону.

Цей Закон регулює відносини, пов'язані з володінням, користуванням, розпорядженням земельними ділянками сільськогосподарського призначення, встановлює правила й обмеження щодо обороту земельних ділянок і часток в праві спільної власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення, встановлює правила вчинення правочинів, результатом здійснення яких є виникнення або припинення прав на земельні ділянки сільськогосподарського призначення і частки в праві спільної власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення, визначає умови надання у власність або довгострокову оренду земельних ділянок сільськогосподарського призначення, що знаходяться в державній або комунальній власності, а також вилучення їх в державну або комунальну власність.

Метою цього Закону є правове забезпечення раціонального використання земель сільськогосподарського призначення, впровадження системи довготермінового інвестування та інноваційної діяльності за участю українських та закордонних інвесторів для технічного та технологічного переоснащення сільськогосподарського виробництва, розбудови ринку сільськогосподарських земель, реалізації державних інтересів з метою забезпечення продовольчої безпеки, створення аграрного оборотного фонду земель та проведення з ним операцій.

www.minagro.gov.ua

12.10.2010

Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року»

На виконання п. 1.3 Протоколу засідання Координаційної ради з питань аграрної політики при Кабінетові Міністрів України від 27.08.10 № 7/2010 Міністерством аграрної політики України підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року».

Метою прийняття зазначеного законопроекту є пролонгація дії основних положень Закону України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» до 2020 року, направлених на формування обґрунтованої державної аграрної політики, забезпечення ефективного функціонування сільського господарства, його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках, гарантування продовольчої безпеки країни.

З метою отримання зауважень та пропозицій від зацікавлених фізичних та юридичних осіб на протязі місяця зазначений проект розміщено на сайті Мінагрополітики України 11 жовтня 2010 року www.minagro.gov.ua

Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за такими адресами: вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001, E-mail: starenko@minapk.gov.ua, тел./факс 278-78-19.

Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва, вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, E-mail: mail@dkrp.gov.ua

Основною ціллю прийняття зазначеного проекту Закону України є пролонгація дії основних положень Закону України "Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року" до 2020 року, направлених на формування обґрунтованої державної аграрної політики, забезпечення ефективного функціонування сільського господарства, його конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках, гарантування продовольчої безпеки країни.

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» розроблено робочою групою за участю спеціалістів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, наукових установ на виконання Плану-графіку реформ за напрямком «Розвиток сільського господарства й земельна реформа».

Прийняття даного проекту Закону України сприятиме формуванню послідовної, чітко вираженої, науково обґрунтованої державної аграрної політики, визначення мети, етапів, напрямів і механізмів її практичної реалізації.

www.minagro.gov.ua

3. ПОДІЇ, ФАКТИ

15.10.2010

МінАП України не очікує санкцій з боку СОТ через введення експортних квот на зернові – М. Присяжнюк

Міністерство аграрної політики не очікує санкцій з боку СОТ через введення експортних квот на зернові. Про це повідомив міністр аграрної політики М. Присяжнюк.

За словами міністра, у відповідній резолюції ООН відзначено, що держава має право й повинна піклуватися про свою продовольчу безпеку.

«У рамках СОТ це передбачено. І в рамках сьогоднішніх протокольних погоджень по зоні вільної торгівлі з Євросоюзом це теж передбачено, якщо ми доходимо до мінімуму експортних можливостей, ми маємо право вести контроль», - сказав він. Міністр також відзначив, що не згоден із пропозицією продавати квоти на експорт зернових.

РБК-Україна

15.10.2010.

Господарський суд Києва почав процедуру банкрутства ДАК «Хліб України»

Господарський суд Києва почав процедуру банкрутства Державної акціонерної компанії «Хліб України» (Київ). Про це говориться у визначенні суду.

У визначенні відзначено, що суд, розглянувши матеріали за заявою Райффайзен Банку Аваль до ДАК «Хліб України» про відкриття справи про банкрутство, визнав їх достатніми для прийняття заяви до розгляду й почав виробництво в справі. Суд прийняв відповідне визначення 7 вересня 2010 р.

Нагадаємо, 2 квартал «Хліб України» закінчив із прибутком 0,5 млн. грн., скоротивши чистий дохід на 22,4% до 4,272 млн. грн. у порівнянні з аналогічним періодом 2009 р. У свою чергу, 2009 р. компанія закінчила із чистим прибутком 7,381 млн. грн., збільшивши чистий дохід на 14,6% до 971,1 млн. грн.

Як повідомлялося раніше, Головне контрольно-ревізійне управління виявило в «Хлібі України» і 64 його дочірніх підприємствах фінансових порушень на суму в 419,5 млн. грн.

У управлінні тоді відзначили, що компанія, створена як ведучий оператор на українському ринку зерна, на сьогодні взагалі не виконує свої функції.

Українські Новини

15.10.2010

КМУ виділив Мінагрополітики 5 млн. грн. на проведення заходів щодо охорони й підвищення родючості ґрунтів

Кабінет Міністрів України виділив Мінагрополітики за рахунок коштів зі Стабілізаційного фонду на безповоротній основі 5 млн. грн. на проведення заходів щодо охорони й підвищення родючості ґрунтів. Про це говориться в розпорядженні КМУ №1959 від 12 жовтня 2010 р.

У розпорядженні відзначається, що зазначені кошти будуть використовуватися відповідно до Порядку використання в 2010 р. коштів зі Стабілізаційного фонду, виділених для здійснення заходів щодо охорони й підвищення родючості ґрунтів, затвердженим постановою КМУ №892 від 29 вересня 2010 р.

Інформаційна компанія «ПроАгро»

15.10.2010**Мінагрополітики України підтримує встановлення квот на експорт зерна в розмірі 2,7 млн. т до 2011 р.**

Міністерство аграрної політики підтримує ініціативу Міністерства економіки по встановленню квоти на експорт зернових культур до 2011 у розмірі 2,7 млн. т. Про це сказав міністр аграрної політики М. Присяжнюк.

«Я на сьогоднішній день згодний з обсягом квот (який пропонує Мінекономіки)», - сказав він. Він відзначив, що квоти будуть діяти тільки до 1 січня 2011 р., тому такого обсягу буде досить для нормального експорту протягом часу, що залишився до закінчення року.

Крім того, за словами міністра, активність експорту значно знизиться із середини грудня у зв'язку з наступаючими різдвяними святами. М. Присяжнюк нагадав, що КМУ прийняв постанову про введення квот, однак механізм самого квотування повністю не відпрацьований, і в цей час Мінекономіки допрацьовує умови його введення. «Не зрозуміло митникам, як відправляти суда, які завантажуються, з якого часу вступає квота», - відзначив він.

За словами міністра, 14 або 15 жовтня 2010 р. також буде проведена нарада із зернотрейдерами, на якому планується погодити план дій відносно квотування.

Мінагрополітики підтримує той принцип розподілу квот, що діяв раніше, коли 80% квот розподілялося між компаніями-експортерами згідно тим обсягам експорту, що вони здійснювали в попередні періоди, а 20% - між новими експортерами. Однак при цьому М. Присяжнюк підкреслив, що в сформованій ситуації в першу чергу квоти необхідно буде видати компаніям на ті обсяги зерна, які в цей час уже завантажуються на експорт у рамках укладених контрактів.

Як повідомлялося, 11 жовтня 2010 р. Міністерство економіки опублікувало проект постанови уряду, у якому ініціює квоту на експорт до 2011 р. зерна в обсязі 2 702 тис. т: 500 тис. т пшениці, 2 млн. т кукурудзи, 200 тис. т ячменя й по 1 тис. т жита й гречки.

Пізніше Українська зернова асоціація виступила із проханням до КМУ розглянути можливість збільшення квоти на експорт пшениці до 1,2 млн. т, ячменя - до 0,75 млн. т, а квотування експорту кукурудзи не вводити. М. Присяжнюк виступає проти продажу квот на експорт зернових культур на аукціонах.

Інформаційна компанія «ПроАгро»

15.10.2010**Мінекономіки України планує ввести граничну торговельну надбавку на всі соціальні товари**

Уряд шукає нові способи гальмування інфляції. Так, Міністерство економіки оприлюднило проект постанови «Про деякі питання ціноутворення на окремі види товарів для основних соціальних і демографічних груп населення», що змінює механізм обмеження торговельних надбавок на широкий перелік споживчих товарів. Зараз місцева влада визначає граничну торговельну надбавку до оптової ціни соціально важливих товарів у розмірі не більше 15%.

Запропоновано ввести для продавців пшеничного й житнього борошна, хліба, макаронних виробів, цукру й соняшникового масла граничну поставочно-збутову надбавку в розмірі до 5% від оптово-відпускної ціни виробника або імпортера, для роздрібних продавців - до 10%.

По 10% до ціни зможуть додавати оптові й роздрібні продавці при реалізації круп, яловичини, свинини, м'яса птаха, варених ковбас, сиру, молока, сиру, сметани, вершкового масла й курячих яєць.

Уперше в цей список включені сало, сосиски, сардельки, свіжа риба, оселедець, спред, картопля, капуста, морква, буряк, цибуля, часник, дитяче харчування й товари для дітей. Дитячими товарами в міністерстві вважають одяг до 46 розміру, а взуття - до 42, шкільні письмові приладдя (рюкзаки, зошити, ручки, олівці, щоденники, альбоми для малювання). Пропонується ввести 5% рентабельність упакування продуктів харчування й 10% рентабельність виробництва дитячого харчування.

У пояснювальній записці відзначається, що такі міри дозволять забезпечити населення соціально важливими товарами «по економічно обумовлених цінах».

Слід нагадати, після оприлюднення Держкомстатом даних про різке прискорення інфляції у вересні (+2,9%) президент В. Янукович доручив уряду до 1 листопада 2010 р. розробити міри «по гальмуванню темпів інфляції й недопущенню погіршення життя громадян».

Експерти й учасники ринку сумніваються в ефективності запропонованих мір. «Ми й так по дуже великій групі соціальних товарів - 1 тис. найменувань - установили мінімальну націнку нижче 10%. Якщо уряд розширить список соціальних товарів, це знизить нашу прибутковість, але ніяк не відіб'ється на інфляції, тому що ріст цін формують постачальники», - вважає генеральний директор мережі «Перехрестя» в Україні І. Сотников.

Обмеження рентабельності й граничних націнок на дитяче харчування може витиснути з ринку вітчизняних виробників. «Дотепер рентабельність дитячого харчування становила 25%. З 10-процентною рентабельністю ми збанкрутуємо за півроку», - заявив голова правління Хорольського молочно-консервного комбінату дитячих продуктів М. Гавриленков. Аналогічні проблеми, за його словами, чекають українських виробників дитячих товарів.

Інформаційна компанія «ПроАгро»

15.10.2010

Азаров передумав давати пільги експортерам

Кабінет Міністрів України відмовився від розробки механізму 50% пільги з податку на прибуток, отриманого в результаті збільшення обсягів експорту суб'єктами малого та середнього підприємництва.

Відповідне розпорядження «Про внесення змін до плану заходів з підтримки експортної діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва» від 12 жовтня оприлюднено на веб-сайті уряду.

Цим же документом із плану заходів виключений пункт про забезпечення гарантованого і своєчасного відшкодування податку на додану вартість (ПДВ) таким суб'єктам.

Згідно з планом заходів, який був розроблений і затверджений попереднім урядом, такі заходи передбачалося здійснити в рамках удосконалення податкової політики.

Результатом запропонованих заходів мало стати збільшення обсягів експорту продукції цими суб'єктами підприємництва.

Водночас, чинний уряд залишив без змін пункти плану заходів, які, зокрема, передбачають нормативно-правове забезпечення державної підтримки експортної діяльності, фінансово-кредитну підтримку експортної діяльності, а також інформаційно-консультаційну підтримку експортерів.

Економічна правда

14.10.2010

Уряд не знає, скільки у нього хліба?

Уряд України не має точної інформації про запаси стратегічних видів сільгосппродукції в країні. Це призводить до помилок в балансах виробництва і споживання і необґрунтованого обмеження експорту.

Як приклад того, що керівництво країни отримує спотворену інформацію про стан справ на аграрному ринку, голова Аграрного союзу України Геннадій Новиков навів такий факт: «Вітчизняні пекарі заявляють про брак житнього борошна. За прогнозами пекарів, на цей маркетинговий рік житнього борошна їм може не вистачити, і вони виступають з ініціативою припинити експорт. При цьому в Аграрному фонді є близько 170 тис. тонн торішніх запасів жита».

Експерти вказують на декілька причин, які ведуть до значних перекосів при формуванні балансів. Зокрема, дані про сільгоспвиробництво "прикрашають" чиновники на місцях: за різними товарними категоріями похибка коливається від 5 до 50%. Частина аграрних господарств статзвітності не підлягають, тому підрахувати, скільки вони зібрали урожаю, практично неможливо.

Крім того, при розрахунку внутрішнього споживання за основу беруться усереднені норми, які впродовж багатьох років залишаються незмінними. Хоча насправді ці величини константами не є. Продуктовий кошик населення міняється з року в рік залежно від економічної ситуації і купівельної платоспроможності. Так, за даними компанії «Інфагро», якщо ще в 2007 році середньостатистичний українець споживав 225 л молокопродуктів (у перерахунку на молоко) на рік, то вже в 2009 р. цей показник знизився до 213 л на людину.

На думку опитаних аналітиків, урожаю зернових 2010 року в розмірі 39 млн. тонн має вистачити і для забезпечення внутрішнього споживання, і для експортних поставок. Україна без будь-якого збитку для власного ринку здатна відправити за кордон 12-15 млн. тонн зерна. Проте уряд все-таки має намір ввести квоти загальним обсягом 2,7 млн. тонн (до 31 грудня 2010 року).

Експерти ж упевнені, що такі обмеження із загрозою для внутрішнього ринку ніяк не пов'язані. Просто нинішні ціни на зерно вищі від того рівня, який по кишені Аграрному фонду. І замість того, щоб знайти необхідну суму, держава намагається впливати на ринок випробуваними методами адміністративного тиску, відзначає тижневик. За матеріалами УНІАН

«Коммерсантъ-Україна»

14.10.2010

Кабмін затвердив порядок реєстрації ГМО

Кабінет Міністрів України затвердив порядок державної реєстрації генетично модифікованих організмів (ГМО). Йдеться про джерела кормів, кормових добавок і ветеринарних препаратів, які містять такі організми або отримані з їх використанням. Відповідну постанову від 12 жовтня 2010 р. №919 опубліковано на сайті уряду. Наголошується, що держреєстрацію ГМО проводить Держкомветмедицини.

Держреєстрація ГМО проводиться безкоштовно терміном на п'ять років шляхом внесення до Державного реєстру генетично модифікованих організмів - джерел кормів, кормових добавок і ветеринарних препаратів, які містять такі організми або отримані з їх використанням.

За матеріалами Главред

14.10.2010**Кабмін пропонує тимчасово обнулити мито на ввезення деякої молочної продукції, картоплі, жита і гречки**

Уряд України пропонує парламенту встановити до 1 червня 2011 року нульове мито на імпорт згущеного молока і вершків у порошку, гранулах і інших твердих видах, вершкове масло, картоплю, жито і гречку.

Відповідний проект закону Кабінет міністрів зареєстрував у Верховній Раді 12 жовтня.

В даний час ввізне мито на згущене молоко і вершки в порошку і гранулах, а також інших твердих видах, вершкове масло і картоплю (окрім насінної) складає 10%, на жито і гречку - 20%.

Як наголошується в пояснювальній записці до документа, в результаті скорочення посівних площ під гречкою в Україні останніми роками спостерігається істотне скорочення пропозиції цієї культури. У 2010 році виробництво гречки, на думку авторів проекту закону, не перевищить 180 тис. тонн, а її залишки на 1 липня цього року склали лише 8,4 тис. тонн проти 29,5 тис. тонн роком раніше. При цьому загальний попит на гречку в 2010/2011 маркетинговому році уряд оцінює в 214 тис. тонн, у тому числі 183 тис. тонн - для споживання населенням.

"Таким чином, виходячи з попиту внутрішнього ринку, а також враховуючи необхідність забезпечення на кінець маркетингового року перехідних залишків гречки в обсязі двомісячної потреби, дефіцит гречки на внутрішньому ринку можна оцінити в 50-60 тис. тонн", - йдеться в пояснювальній записці.

В документі сказано, що традиційно гречка ввозилася до України з Російської Федерації, але в 2009 році імпорт цієї круп'яної культури був відсутній.

В пояснювальній записці також вказується, що в 2010 році урожай жита, за попередніми даними, складає 492 тис. тонн, що майже удвічі менше, ніж в 2009 році. За даними декларування на 1 вересня цього року, запаси жита склали 476,7 тис. тонн, що майже на 50% менше, ніж на відповідну дату минулого року, у тому числі продовольчого - 394,9 тис. тонн (на 44% менше). Потреба України в житі до кінця поточного МР, за оцінками уряду, складає 390 тис. тонн. При цьому з початку цього МР і станом на 1 вересня з України вивезли 38,3 тис. тонн жита проти 0,05 тис. тонн за відповідний період 2009/2010 МР.

В уряді вважають, що подальше скорочення внутрішніх ресурсів гречки і жита створюватиме їх дефіцит на внутрішньому ринку.

Необхідність «обнуління» мита на іншу продукцію в документі не пояснюється. Наголошується лише те, що ухвалення законопроекту засноване на необхідності забезпечення продовольчої безпеки України і недопущення стрімкого зростання цін на соціально значимі продовольчі товари.

Як повідомлялося, влітку поточного року в Україні спостерігалось істотне зростання цін на гречку через дефіцит її на внутрішньому ринку.

Інтерфакс-Україна

13.10.2010**Європейські інспектори перевіряють українське м'ясо, молоко та мед**

Європейські інспектори перевіряють українські підприємства з виробництва м'яса, молока, риби та меду на предмет наявності ветпрепаратів у відповідній продукції. Про це повідомляє Державний комітет ветеринарної медицини.

В Україні з 12 по 22 жовтня 2010 року відбудеться верифікаційний візит інспекторів Офісу з питань харчових продуктів та ветеринарії (FVO) Генерального директорату з охорони здоров'я і захисту прав споживачів (DG SANCO) з метою оцінки стану контролю залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у живих тваринах

та продуктах тваринного походження, включаючи контроль за ветеринарними препаратами.

Під час аудиту заплановано відвідання пункту зі збору меду, ферми з вирощування риби, сирзаводу і молочної ферми, а також відвідання ферми з вирощування бройлерів.

Дзеркало Тижня

13.10.2010

КМУ пропонує встановити нульове імпортне мито на ряд молочних продуктів, картопля, жито й гречку

Кабінет Міністрів України вніс на розгляд ВРУ проект закону «Про внесення змін у Закон України «Про митний тариф України».

Як говориться в пояснювальній записці до документа, прийняття законопроекту ґрунтується на необхідності забезпечення продовольчої безпеки України й недопущенні різкого підвищення цін на окремі види зернових культур і соціально значимі продовольчі товари.

Так, проектом закону передбачається зменшення імпортного мита на молоко й вершки в порошку, гранулах або інших твердих видах; масло вершкове; картопля; жито й гречку до 0%, строком до 1 червня 2011 р.

Інформаційна компанія «ПроАгро»

4. ПОДІЇ ІРАР

- ✓ Експерт ІРАР, доктор економічних наук Осташко Т.О дала інтерв'ю на телеканалі УБР на тему – сільське господарство в умовах СОТ, переговори щодо ЗВТ з ЄС, квотування експорту зерна.
- ✓ Експерт ІРАР, доктор економічних наук Осташко Т.О. прийняла участь в засіданні Робочої групи з вироблення рекомендацій стосовно збільшення переваг та мінімізації негативних наслідків створення ЗВТ з ЄС для економіки України при Міністерстві економіки України.
- ✓ Експерт ІРАР Сеперович Н.В. прочитала лекцію на тему «Принципи формування агропродовольчих ринків в Україні в умовах СОТ» слухачам (співробітникам МінАП) на прохання Інституту післядипломної освіти МінАП.
- ✓ Експерт ІРАР Сеперович Н.В. прийняла участь у підготовці зауважень та пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року».
- ✓ 14 жовтня 2010 року заступник директора ІРАР Корінець Р.Я., прийняв участь в Перших Всеукраїнських громадських слуханнях «СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ОБСЛУГОВУЮЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ».

У Слуханнях брали участь представники кооперативів України, керівники обласних організацій ССОКУ, представники КМУ, Верховної Ради України, Міністерства аграрної політики України, інших центральних органів виконавчої влади, органів місцевої влади, громадських організацій аграрного сектору, міжнародних організацій та проектів міжнародної технічної допомоги, науковці, ЗМІ. Учасники слухань обговорили різні аспекти становлення та розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації в Україні, зокрема, діяльність органів влади, практичні проблеми сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, аспекти наукового забезпечення кооперативного руху, міжнародної технічної допомоги тощо. Слухання були організовані Союзом учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України спільно з Національним науковим центром «Інститут аграрної економіки», Асоціацією фермерів та приватних землевласників України партнерстві з Міжнародною благодійною фундацією «Хайфер Проджект Інтернешнл», Проектом «Підвищення конкурентоспроможності молочного сектору України» Канадської агенції з міжнародного розвитку, що реалізує канадська компанія СОКОДЕВІ та Львівська Аграрна Дорадча Служба. ІРАР надав організаційно-консультаційну допомогу у ході підготовки заходу.

5. КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

ЕКСПОРТНІ КВОТИ ЗЕРНА: ЗА І ПРОТИ

Протченко О.О.,
експерт ІРАР

На початку поточного тижня на сайті Мінекономіки було опубліковано проект постанови "Про затвердження обсягів квот на окремі види сільськогосподарської продукції, експорт якої підлягає ліцензуванню до 31 грудня". Згідно з проектом, квоти на експорт пшениці і суміші пшениці і жита (меслин) встановлюються у розмірі 500 тис. т, кукурудзи - 2 млн. т, ячменю - 200 тис. т, жита і гречки - по 1 тис. т.

11 жовтня, на засіданні Кабміну чиновники вирішували, як саме поділити квоти на експорт зерна.

Після засідання уряду було заявлено, що експортні квоти на зернові можуть бути введені протягом 10 днів. Пройшло 5 днів, але, ще й досі залишається відкритим питання - як саме розподілиться маржа при експорті дозволених обсягів.

Віце-прем'єр Борис Колесніков виступає за продаж цих обсягів на аукціоні, що дозволить поповнити держбюджет мінімум на 0,5 млрд. гривень.

З одного боку, Уряд може заробити на експортних квотах зерна, але, з іншого боку, ці витрати ляжуть на плечі сільськогосподарських товаровиробників у вигляді заниження закупівельних цін на зерно. Тому що необхідність платити за право експорту зерна буде закладено трейдерами в закупівельні ціни, що призведе до їх зниження приблизно на 300 -350 грн. на тонні. У підсумку це негативно відіб'ється на результати роботи виробників, в т.ч. і агрохолдингів.

З огляду на баланс зернових та зернобобових культур в Україні немає об'єктивних підстав для введення експорту зерна. Цьому є лише суб'єктивна причина: необхідність стримати зростання цін на хлібобулочну продукцію, борошно та крупи. Уряд вдається до таких заходів щоб не допустити соціальної напруженості в суспільстві через значний ріст цін на продукти, яке спостерігається протягом останніх місяців.

Щоб попередити дану ситуацію з цінами Уряду слід було своєчасно провести інтервенційні закупки зерна, коли закупівельні ціни були для цього найбільш сприятливими. У підсумку, за помилки у роботі Уряду знов розраховуються виробники.

Нагадаємо, за останні 3 роки в Україні було зібрано відносно високі урожаї зернових і зернобобових культур, а в 2008 році урожай став рекордним за останні 15 років - 53 млн. т. За оцінкою Міністерства аграрної політики урожай зернових в Україні у 2010/11 МР складає 39 млн. т. Так, станом на 8 жовтня 2010 р., згідно з оперативними даними, в Україні зібрано 36,88 млн. тонн зерна з площі 13,69 млн. га, що складає 93% від запланованого.

Існуючі обсяги виробництва зернових культур повністю забезпечують потреби внутрішнього ринку на дану продукцію в Україні. Питома вага внутрішнього попиту в загальних обсягах виробництва у 2008/09 МР склала 51,6%, у 2009/10 МР – 54,9%, у 2010/11 МР він складеться на рівні 60,3%.

За таких умов експорт став основним елементом, регулюючим баланс ринку зернових культур, внаслідок чого Україна встала на дорогу експортно-орієнтованої країни і за останніх 10 років стала одним з найбільших світових експортерів зерна.

Для задоволення внутрішніх потреб зерна Україні необхідно 26-28 млн. тонн. У 2010/11 МР внутрішнє споживання зерна прогнозується на рівні не більше 25 млн. тонн. З урахуванням перехідних запасів пропозиція зерна в поточному сезоні складе трохи більше 44,2 млн. тонн, що дозволило б вивезти на зовнішні ринки порядком 15 млн. тонн.

Відзначимо, що станом на початок жовтня Україна експортувала 3,7 млн. тонн зернових культур. До кінця 2010 року з урахуванням квоти експорт складе близько 7 млн. тонн, а всього в сезоні 2010/2011 експортери продадуть близько 12 млн. тонн. Це на третину менше порівняно з минулим сезоном.

Україна: баланс попиту і пропозиції зернових і зернобобових, 2007/08-2010/11 МР, тис. тонн

<i>МР</i>	<i>2007/08</i>	<i>2008/09</i>	<i>2009/10</i>	<i>2010/11 (прогноз)</i>
Запаси на початок сезону	2 608	2 445	3 573	3 595
Валовий збір	29 295	53 290	46 028	40 503
Імпорт	114	103	112	133
Загальна пропозиція	32 017	55 838	49 713	44 231
Внутрішнє споживання	25 369	27 524	25 287	24 421
- продовольче споживання	6 324	6 428	6 507	6 390
- інше використання (включаючи корми, насіння, втрати)	19 045	21 096	18 780	18 031
Експорт	4 203	24 742	20 831	15 763
Загальний попит	29 572	52 266	46 117	40 054
Перехідні запаси	2 445	3 573	3 595	4 047

Джерело: [Інформаційна компанія "ПроАгро"](#)

КООПЕРАЦІЯ: ЗВЕРНЕННЯ ДО ПАРТНЕРІВ

Корінець Р.Я.,

заступник директора ІРАР,
директор Союзу учасників сільськогосподарських
обслуговуючих кооперативів України

14 жовтня 2010 року в Національному науковому центрі «Інститут аграрної економіки» пройшли Перші Всеукраїнські громадські слухання «СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ОБСЛУГОВУЮЧОЇ КООПЕРАЦІЇ УКРАЇНИ».

У Слуханнях брали участь як представники громадськості, так і представники органів влади. Усі зійшлися в головному: сільськогосподарську обслуговуючу кооперацію треба розвивати.

Однак, щодо якості підсумкового документу Слухань виникла дискусія: учасники вважають його проект надміру загальним. Дехто говорив, що він надто лояльний до влади. Звучала думка й про те, що такий документ має бути «дорожньою картою» сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Загалом, зійшлися на тому, що буде створена редакційна група допрацює документ за результатами його публічного обговорення.

Ми звертаємося до наших партнерів, до всіх, хто небайдужий до сільськогосподарської обслуговуючої кооперації зробити внесок створення такої дорожньої карти. Проект Резолюції подано далі.

Пропозиції просимо надсилати на адресу farmasuk1@ukr.net з поміткою «резолуція».

РЕЗОЛЮЦІЯ
Перших всеукраїнських громадських слухань
«Становлення та розвиток сільськогосподарської
обслуговуючої кооперації України»

14 жовтня 2010 року

м. Київ

Учасники Перших всеукраїнських громадських слухань «Становлення та розвиток сільськогосподарської обслуговуючої кооперації України» (далі – Слухань)

підтримують резолюцію Генеральної Асамблеї ООН «Кооперативи у процесі соціального розвитку» та

визнають, що сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи

- сприяють забезпеченню максимально широкої участі сільського населення в економічному і соціальному розвитку,
- сприяють викоріненню бідності,
- тому повинні стати одним із найважливіших факторів соціально-економічного розвитку українського села.

Учасники слухань **свідомі** того, що українська сільськогосподарська обслуговуюча кооперація стикається із низкою викликів, а саме:

- наявна мережа кооперативних формувань що за обсягами та якістю надання послуг не задовольняє зростаючих потреб сільськогосподарських товаровиробників, особливо власників особистих селянських і фермерських господарств, покупців (споживачів) їх продукції та сільського населення в цілому;
- державна підтримка здебільшого є декларативною, що не сприяє вирішенню проблем, зокрема усуненню бар'єрів на шляху сільськогосподарської обслуговуючої кооперації та формування стимулів для її розвитку;
- існує загроза втрати історичної суспільної кооперативної пам'яті, соціального кооперативного капіталу як через знищення, фальсифікацію та дискредитацію кооперативного руху у радянський період, так і через нерозуміння суті, значення та ролі кооперації для самоорганізації селянства, для розвитку сільського господарства та сільської місцевості представниками сучасної держави;

Учасники слухань **впевнені**, що відповіддю на ці та інші виклики, що існують у сфері сільськогосподарської обслуговуючої кооперації може стати тільки формування комплексних підходів до розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації на основі світового досвіду.

Учасники Слухань **переконані**, що сьогодні потрібні швидкі, але, водночас, зважені дії держави щодо

- підготовки фахівців у сфері сільськогосподарської обслуговуючої кооперації через запровадження курсу сільськогосподарської обслуговуючої кооперації у системі підготовки державних службовців, всіх навчальних закладах аграрного спрямування, профорієнтаційні заходи у сільських школах;
- популяризації кооперації, збільшення потоку популярної та практичної інформації про кооперацію;
- формування єдиного, прозорого, простого і зрозумілого правового поля;
- створення стимулів для самоорганізації населення у кооперативи - гарантувати максимальне сприяння розвитку і зміцненню кооперативів (допомога у стартовому капіталі, ресурсах, створенні матеріально-технічної бази, полегшення доступу до кредитів тощо), а не тільки декларувати такі гарантії;

- солідарної участі центральної та місцевих влад у розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації;
- стимулювання залучення приватного капіталу до кооперації через застосування механізмів державно-приватного партнерства;
- розвитку нових кооперативних маркетингових ланцюгів, зокрема, оптових ринків сільськогосподарської продукції як найважливіших економічних партнерів сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів.

Учасники Слухань **звертають увагу** на те, що після вступу України до Світової організації торгівлі найбільш невідготовленими до діяльності в цих умовах виявилися дрібні та середні товаровиробники-особисті селянські і фермерські господарства та фізичні особи-сільськогосподарські товаровиробники. Влада не створила належні умови для їхньої адаптації до вимог СОТ і кон'юнктури аграрного ринку, зокрема, щодо виробництва високоякісної сільськогосподарської продукції. У зв'язку із значною кількістю особистих селянських, фермерських господарств та фізичних осіб-сільськогосподарських товаровиробників, їх об'єднання у кооперативи може дозволити їм не тільки мінімізувати втрати, а й отримати вигоди від вступу України до СОТ через знання та використання через кооперативи переваг вільної торгівлі.

Учасники Слухань **переконані** у необхідності комплексного підходу до сільськогосподарської обслуговуючої кооперації. Питання розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації в Україні часто розглядалося надто вузько. Як правило, увага акцентувалася на створенні нових кооперативів, на кількості кооперативів. Уряд практично не переймався питаннями діяльності кооперативів, а також не розглядав діяльність обслуговуючих кооперативів поза межами сільськогосподарського виробництва. Однак, сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи завжди відіграють значу соціальну роль у розвитку села: вони є центрами самоорганізації населення, часто стають культурно-просвітницькими центрами, чия діяльність виходить за рамки обслуговування сільськогосподарського виробництва, але тісно пов'язана з іншими аспектами сільського життя.

Учасники Слухань **акцентують увагу** влади на тому, що світова практика вказує на неприбутковий характер діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів як економічну основу для об'єднання селян. Однак але в українському законодавстві цей принцип чітко не закріплений. Більше десяти років залишається законодавчо не врегульованим питання щодо оподаткування господарської діяльності сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, їх податкового статусу. Особливо проблемним є питання з оподаткуванням кооперативів податком на додану вартість при наданні послуг своїм членам, в першу чергу власникам особистих селянських господарств з реалізації виробленої ними сільськогосподарської продукції. Це породжує в свою чергу проблеми при реєстрації сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів у податкових органах: їм відмовляють у наданні статусі неприбуткової організації через правові неузгодженості.

Зважаючи на те, учасники Слухань **звертаються** до органів як законодавчої так і виконавчої влади врегулювати цю проблему, зокрема у новому Податковому кодексі України, відповідно світової практики, враховуючи неприбуткову природу сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів і кооперативні принципи.

Учасники слухань з жалем **відзначають**, що українські сільськогосподарські кооперативні організації не представлені у Міжнародному кооперативному альянсі. Тому необхідно **активізувати роботу СУСОК** та партнерів, спрямовану на розширення

присутності організацій, що представляють українські сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи в міжнародних кооперативних організаціях

Учасники слухань **високо оцінюють** роль міжнародної технічної допомоги у формуванні мережі сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, зокрема Канадського Агентства з міжнародного розвитку. За відсутності державної підтримки цінність такої допомоги є очевидною

Учасники слухань **звертаються** до країн-донорів, міжнародних організацій в ситуації, що склалася, розширити надання міжнародної технічної допомоги у цій сфері, зокрема, щодо створення національного та регіональних навчально-координаційних центрів з розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації.

Учасники Слухань **звертаються** до Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, місцевих органів влади імплементувати в українське законодавство та практику Резолюцію Генеральної Асамблеї ООН «Кооперативи в процесі соціального розвитку», проголосити 2012 рік Роком кооперативів в Україні.

Учасники слухань

- **підтримують** ініціативу СУСОКУ щодо залучення широких кіл громадськості до обговорення проблем сільськогосподарської обслуговуючої кооперації та

- **закликають** усі зацікавлені сторони докласти максимум зусиль, щоб гідно зустріти Міжнародний рік кооперативів - створити ефективно працюючу мережу сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів в Україні.